

MAGYARÁG

1938. Aug. 5

VII. No. 216

1 lei

Proprietar: „Frima” S. A. Inreg. la Trib.
Bihor Fsoc. 1798—1938

Administrator delegat și girant responsabil
Văduva lui PASZTOR EDE

Fondator: PASZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. Zoltán Eugen

Inregistrat în registrul Publicațiilor: Tribunalul Bihor Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Redacția și admin. Oradea, Piața Mihai Viteazul 4

A Szovjet koholmányoknak minősíti az összes japán jelentéseket

Sangsefungnál újabb és újabb támadásokat intéznek a japánok a szovjet állások ellen, de eredménytelenül. A japán jelentés szerint az eddigi harcokban 3 tiszt és 27 közlegény esett el. A szovjet vesztesége (japán jelentés szerint) 70 halott.

A Szovjet ma kiadott diplomáciai jegyzéke hangsúlyozza, hogy a japán híradások minden betűje koholmány. A szovjet repülőgépek nem repültek el Korea fölött és nem bombáztak japán hadállásokat. A szovjet katonák kizárólag a határok védelmére szorítkoznak.

Moszkva szerint négyszáz japán esett el

A harcokról kiadott moszkvai közlemény elismeri, hogy a szerinte szovjetterületre négy kilométerre beryomult japánokat nem a szovjet határőrcsapatok, hanem a távolkeleti haderő csapatai üzték ki. Szerinte a japánok vesztesége négyszáz halott és sebessült, sok ágyú és fegyver. Valószínű, hogy egy szovjetrepülő aki ágyulövegétől talált gépéből ejtőernyővel ereszkedett le, a japánok kezébe került. A szovjet jelentés azt hangoztatja, hogy a szovjetcsapatok egy pillanatig sem lépték át a szovjet-mandzsú határt és ezért nem mérték még nagyobb

csapást a japánokra.

Newyorki jelentés szerint Japán 5,800.000 dollár értékű aranyat küldött az Egyesült

Államokba. Március 24-től mostanig 346 millió dollár arany vándorolt Japánból az Egyesült Államokba.

A francia sajtó óvja az európai hatalmakat a viszályba való beavatkozástól

Páris augusztus 3. Az újabb hírek a francia sajtóban meglehetősen aggodalmat keltenek. Franciaországban azt hiszik, hogy mindenképpen elejét kell venni annak, nehogy valamelyik európai hatalom beleavatkozzék az esetleges japán-szovjet háborúba. A tokiói és moszkvai kormányoknak az európai államokkal való kap-

csolatai egyáltalában nem indokolnák valamelyik európai állam beavatkozását. A nyugati fővárosok illetékes körei rendkívül óvatosak megjegyzéseikben, mivel a kapott értesülések töredékesek, bizonytalannak és egyoldalúak. Lehetségesnek tartják, hogy a harcok jelentőségét túlozzák a jelentések.

Újabb győzelmeket arattak a spanyol köztársasági csapatok

Madridból jelentik: A Havas ügynökség jelenti: A köztársasági hadsereg központi csapatai elfoglalták Teruel tartományt és Griegos, Portillo de Guadalviar és Trias falvakát, Sierra Albarraccio környékét. A köztársasági csapatok két kilométerrel maguk mögött hagyták Trias községet.

A nemzeti csapatok főhadiszállásáról jelentik: a Tarragona fronton a köztársaságiak több támadást és előre nyomulást kíséreltek meg. A nemzeti jelentése szerint az előrenyomulást megállították. A nemzeti repülők élénk aktivitást fejtettek ki, bombázták a Reussi repülőteret és állomást, Tarragona és Hospitalet állomásokat és Tarragona kikötőt.

Prága, aug. 3. A Prager Tagblatt londoni jelentés alapján közli azt az érdekes hírt, hogy

a barcelonai kormány a Liverpooli gabonapiacra óriási mennyiségű gabonát vásárolt fel. Egy tételben vásároltak 80

ezer tonnát az Egyesült Államoktól. A vásárlás értéke 800.000 angol fontot tesz ki (800 millió lei).

A magyar párttal is tárgyal lord Runciman

Prága, augusztus 3. Lord Runciman elutazása előtt nyilatkozott Londonban az Evening News munkatársának újtjáról. Kijelentette, hogy utja elé a legragyobb bizakodással tekint. Meglátogatja a Szudeta németeket is és meghallgatja kívánságait.

Runciman lord érkezését általános tárgyalások előzik meg. A politikai miniszterek állandó ülésen vannak.

A csehszlovák kisebbségi pártok is felkészülnek Runci-

man látogatására. A magyar párt biztosra veszi, hogy Runciman lord őket is meghallgatja a kisebbségi statutumot illetőleg.

A csehszlovák néppárt is ülést tartott, melyen felolvasták Hlinca levelét, melyben a szlovák néphez kérte híveit, hogy tartsanak ki önálló kormányzatuk mellett.

Prága, augusztus 3. Runciman és kísérete kedden délután 13 óra 58 perckor a prágai repülő-térre érkezett.

További 18 ezer tonna búzát vásárolt a barcelonai kormány különböző dunai államokból. A vásárlásokkal kapcsolatban Londonban utálnak arra, hogy a köztársasági kormány úgy látszik, hosszú háborúra készülődik és egyáltalában nem számol a harcok közeli befejezésével.

Más menyasszonya miatt lett öngyilkos egy salontai mészáros

Salonta, augusztus 3. Megrázó tragédia fejeződött be Salontán. Domján Sándor 29 éves mészáros mester marószódát ivott és meghalt. Domján Kimpán Zsuzsika nevű lány miatt követte el végzetes tettet. Kimpán Zsuzsika Jucan Lajos gépésszel járt jegyben, akit azonban leépitettek. Esküvőjük mára volt kitűzve s a lány Domján rábeszélésére vízszakultá a jeggyűrűt. Domján el is jegyezte a lányt, akit nagyon megszeretett. Közben azonban a kikoszorózott vőlegény felkereste menyasszonyát és megértette vele, hogy pillanatnyi állástalansága miatt nem szabad egész életüket szerencsétlenné tenni. Kimpán Zsuzsika is meggondolta magát és visszatért eredeti vőlegényéhez, akivel ma tartotta meg az esküvőjét. Ezt a fájdalmat a szerencsétlen Domján nem élte túl és öngyilkosságot követett el.

MEGFIATALITJÁK-E GHANDIT

a lepedős hindu profétát?

(gy.) Olvassuk, hogy Ghandi fiatalító művét alá akarják vetni hivei. A nagy proféta, aki soha nem válaszol semmire sem rögtön és egyenesen úgy tesz, mintha gondolkodnék, és csak később adja meg a feleletet a fiatal tanítványok példátlan figyelmére. A világtörténelemben az első eset, hogy a hivek meg akarják fiatalítani a politikai vezetőt. Vajjon miért nem jutott ez eszébe egyetlen politikai harcosnak sem mindeztideig? Valószínűleg azért, mert a politikai harc sohasem nő hozzá egy ember személyéhez. A politikai harc olyasmiből nő ki, ami nem mulik el az emberi lét elmúlásával, s ha személyek ki-ki hullanak mellőle, ennek a harcnak jelentősége csak akkor csökken, ha a körülmények, amik előidézték, másodrendű tényezővé válnak. A 48-as magyar szabadságharc például akkor is kitört volna, ha Kossuth meghal a pozsonyi országgyűlésen. S ha később fiatalító művétől meg is hosszabbítják életét, ez az élet lehetett volna bármily drága sok sok hívének, a kiegyezés és annak szomorú következményei, a világháború, az osztrák-magyar monarchia széthullása el nem maradt volna.

Ghandi doktor ur megfiatalítása tehát épp úgy magánügy, mint a Kossuth Lajos számára Turinba szállított magyar szüzdohány kérdése. Kegyelet és grácia, de semmi esetre sem történelmi jelentőségű tett, úgy, hogy bátran megadhatta volna rá a választ akár nyomban is a nagy Ghandi. Ő azonban hallgat és hagyja hiteit, hadd szurkoljanak sóvárgó testének hosszabb földi életéért.

Rövid földi pályafutása alatt Ghandi keresztül ért egy jelentős földi fordulót: elindította a hindu szabadságmozgalmat. Mindenesetre ő volt az első, aki felismerte és hirdette, hogy a hindu szabadság el nem képzelhető többé a régi dzsungelharcok ádáz küzdelmein keresztül. Mit ér az, ha a bozótból előtörő hinduk lemészárolnak tíz-husz-száz angol katonát. Anglia nagy és hatalmas, sok pénze és felfangja mind arra való, hogy a hindu ellenállást megtörje. Hol van hát az a barbár erő, mely ellent tudna állni ilyen hatalmas szervnek, mint a trösztösített angol imperializmus? Nem, itt más módszerek kel kell küzdeni. fel kell ismeri és meg kell becsülni az elenség erejét és meg kell találni az utat arra, hogy ő maga saját érdekében adja meg vá-

rait a betóduló fiatal hindu középosztály előtt

Ez volt a Ghandi elgondolása s ismételjük, ez történelmi tett volt. Felismerte, hogy a szabadságharcnak a civilizáció vonalán kell állania. Egy nagy néptömeg egyöntetű erejére akart támaszkodni. Elgondolásába azonban apró hibák csuszáltak s ezek a hibák történelmi szempontból végzetessé, köznapai szempontból pedig komikussá tették a harcat.

Összetévesztette a humanizmust a passzivitással s azért hatott komikusan, mikor tüsszögve és náthásan megérkezett egy pár váltó lepedőjével Londonba és csomagjában nem vitt mást a három hetes tartózkodásra, mint egy marék aszalt szilvát, egy fél kiló datolyát és egy liter mogyrót. Az előkelő diplomáciai ebédeken, a végtelenbe nyúló tárgyalások bankettjein elővette a marék ennivalóját és az egész világ harsogó derültése közepette megette. A világ nevetett. Azt hitte mindenki, hogy a szénarágó profétán nevet, holott valójában a végtelenbe nyúló konferenciák voltak azok, amik komikussá tették Ghandi londoni látogatását. Ő azonban nem vette ezt észre. Kifogyott az érlelmi-

szere, egy ideig még éhezett... a ravasz londoni politikusok között, akik kajánul kínálgatták bíftekkel — majd hazautazott és tovább folytatta sívár sporolási manővereit, mely azóta is a politikai passzivitás komikus szimbóluma lett.

Lehet, hogy igaza volt, a maga történelmi osztálya így is elfogadhatta a szabadságharcot. Igen, mert Ghandi a gazdag hindu kereskedők, a jómódú iparosok és a kényelmes életű hindu intellektuálisok szempontjából indította meg a szabadságharcot. Ezek már közelebb jutottak ahhoz a történelmi igazsághoz, hogy nem lándzsával kell menni az angol tankok ellen, de nem is merték fel, hogy a nagy nép más kasztjai még türelmeitlenebbek, mint ők s ha meszebb is jutnak a guirellaharcok világától, mégis valami erőteljesebb mozgalmat várnak, mint a végtelen hindu türelem, ha ugyan a hindu vallás végtelenségbe vetett hite meg is engedi az egy-két évtizedre szóló semmittevést.

Ennek az igazságnak semmi bevétele, illetőleg késői felismerése okozta aztán, hogy Ghandi egyszer csak azon vette magát észre, hogy a hindu

nép nem esik az ülepére, ha nevét hallja. Tisztelik és becsülik, de valójában Jahavara Nehru köré sorakoznak, aki a harcosabb és erősebb szabadságharcot követelte Angliával szemben. Ő is elismerte ugyan, hogy az angol impériumnál jobb megoldás nincsen a hindu nép számára, de ezt a felismerést erőteljesebb nemzeti mozgalommal kapcsolta össze. Követelni kell Angliától és ki kell harcolni, hogy az angol uralom csak mint angol dominiumban érvényesüljön a Tigris és az Eufratesz vidékén. Nem csoda, ha ennek a megalkuvó mozgalomnak is ellenzője akadt. — Az ipi fakir már összeköti a régi dzsungel harcot és a modernebb társadalmi szervezést. S mozgalmába bevonja a páriákat is, azokat, akikre sem Ghandi sem Nehru nem gondolt. A nemzeti felszabadulás szerinte csak akkor nevezhető valóban annak, ha ugyanakkor a kasztokat is felszabadítja s indíja jövője a teljes szabadság képét mutatja.

Igy állanak a dolgok ma, amikor Ghandi hivei a proféta újjászületésén gondolkoznak. Vajjon kell-e Ghandi a haladásnak, a progressziónak? — Vagy megfiatalodása nem érdekli más, mint a bombail fiatal hölgyeket? Ezt a kérdést maga Ghandi dönthetné el úgy, hogy újjászületési bizonyítványában tisztázza tévedéseit s leszögeznék a hindu nép szabadságharcának igazságait.

Kizárólagos uralmat követelnek egy indiai tartományban a nők

Bombayból jelenik: Az indiai nők szövetsége Ahmedabadban tartott értekezletén egyhangú határozattal követelték, hogy jelöljenek ki egy tartományt kizárólagos nőuralomra.

Ebben a tartományban csak nők lehessenek a kormány és törvényhozás tagjai, csak nő-tisztviselőket alkalmazzanak állami és helyi szolgálatra. A határozat indoklása azt

állítja, hogy „a nők között nincsen viszály, féltékenység és hatalmi sóvárgás; a nőuralom rendet, nyugalmat és békét hozna és megjavítaná a világot.”

Szigoru intézkedések az arany-csempészés meggátolására

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium az arannyal való üzérkedés és csempészés meggátolása céljából szigorú rendeletet léptetett életbe az ország egész területén. A rendelet értelmében ékszerésznek személyazonossági igazolvány felmutatását kötelesek kérni mindazoktól, akik törmelék aranyat, vagy használt ékszert kínálnak eladásra. A személyazonossági igazolvány felmutatása nélkül sem aranyat, sem használt ékszert vásárolni és eladni nem szabad. A minisztérium a Banca Națională bizta meg a rendelet ellenőrzésével. A Banca Națională erre a célra külön könyvet bo-

csájított az összes ékszerészek rendelkezésére. Ebben a könyvben minden ékszerész köteles az összes vásárlásokat és eladásokat bevezetni. Ugyancsak a könyvben fel kell tüntetni a vásárlók vagy eladók nevét, pontos lakhelyét, személyazonossági igazolványuk számát

és ezenkívül még a bejelentő hivatal igazoló lapját is. Az eladásokról és vásárlásokról készített kimutatásokat minden hó első napján be kell mutatni a Banca Națională fiókjánál.

A rendelet ellen vétők szigorú büntetést kapnak.

A posta külön futár-szolgálat

Bucuresti, augusztus 3. A postaigazgatóság azzal a tervvel foglalkozik, hogy külön futárszolgálatot állít be, amely a törvényes bélyegilleték, illetve ennek az illetéknek bizonyos fokú felemelése ellenében

raponta futárszolgálatot bonyolít le az ország fontosabb városai között. A futárok fontos leveleket és csomagokat visznek magukkal és ezzel nagy könnyebbséget okoznak egyes vállalatoknak.

Hindu-mohamedán vallás-háboru: 67 halott, 420 sebesült

Kalkutából jelentik: A burmai tartományban kitört hindu-mohamedán vallásháboru, amely eddig csak Rangoon városára és környékére szorítkozott hétfőn áttért Burma egykori fővárosára, Manderleyre is.

Manderleyben olyan nagy arányokat öltöttek az uccai tüntetések és verekedések, hogy a katonai csapatokkal megerősített rendőrség több ízben csak

sortüzzel tudta megtisztítani az utcákat.

A véres harcokkrak több halottjuk és igen sok sebesültjük van. A környékbeli falvakban szintén nagyobb zavargások voltak. Magában Rangoonban most már valamivel nyugodtabb a hangulat, a feszültség azonban tovább tart. A katonai hatóságok felszólították a lakosságot, hogy ha csak nem okvetlenül szükséges, senki se hagyja el lakását és ne terjesz

szen olyan híreszteléseket, amelyek újabb tápot adhatnak a vallási villongásoknak. A vallási ellentétek kirobbanásának megelőzése céljából a mohamedán negyedekben lakó hindukat a hindu negyedekbe telepítik át és viszont. A legújabb rangooni jelentések szerint a zavargások halálos áldozatainak száma hatvanhétre emelkedett, a sebesülteké pedig négyszázhuszra.

A csehszlovákiai magyar párt értekezletet tartott Runciman lord látogatása előtt

Prága, augusztus 2. A csehszlovákiai egyesült magyar párt törvényhozói ma délelőtt értekezletre gyűltek össze. Prágai politikai körökben úgy tudják, hogy Hodzsa miniszterelnök újabb megbeszélésre fogadja a magyar párt képviselőit.

Hodzsa ma délelőtt a cseh többségi pártok szlovák képviselőit fogadja. Gyűlést tar-

tanak a szlovákok is, az ülésen Hlinka egészségi állapota miatt nem vesz részt.

A prágai parlament ma délután ül össze. Ez lesz a parlament első ülése május óta. A napirenden kis jelentőségű ügyek szerepelnek. Úgy tudják, hogy a parlamentet a mai ülés után, ismét hosszabb időre elnapolják.

Runciman tegnap délután 2 órakor utazott Prágába. A lapok mérlegelik látogatásának kilátásait. Több lap közli a cseh lapok kommentárjait és hangsúlyozzák, hogy a csehek számíthatnak a nagyhatalmak támogatására. A tárgyalások egyik legfontosabb pontja Csehszlovákia viszonya Németországgal.

A TENGER ÖL...

Szerencsétlenségek a Fekete-tenger partján

Eforie, augusztus 4. A Fekete tengeren több nap óta pusztító vihar tegnap halálos áldozatokat követelt. A tenger hajjai rendkívüli magasságokra csaptak és több bárka utasa veszélybe került.

Baila Gheorghe 19 éves brasovi diák a Mercur strandon fürdött, amikor a hullámok el-

kapták és befelé sodorták. A fiatal diák a parton állók szemé láttára elmerült a habok között. Senki sem mert a segítségére menni és Baila Gheorghe megfulladt.

Eforián Simionescu Stelian 35 éves állomás-főnök reggel 8 órakor fürödni ment. Ugyanilyen körülmények között a tengerbe pusztult.

Szinte csodával határos módon menekült meg a biztos haláltól Jonel Petrescu, Niculai Stanescu, Stan Paduraru és Wilhelm Vesperir. A négy fűrdőzt még idejében kimentették a tengerből. Eszméletlen állapotban szállították őket a mentő állomásra, ahol első segélyben részesítették őket.

Razziát tartottak Oradeán a piacon és az üzletekben

A város vezetősége állandóan felszínre tartja az ármaximalizálás és az egészségügyi intézkedések végrehajtásának a kérdését és az alpolgármester újabb nagyszabású razziát rendezett. Nestorescu alpolgármester, dr Frigyes városi állatorvos és Wolff komisár a rendőrség közigazgatási ügyosztályának vezetője kíséretében több Mihai Viteazul téri árusnál vizsgálatot tartott és azt kívánta megállapítani, hogy betartják-e a maximális árakat és az egészségügyi intézkedéseket.

Az alpolgármester már reggel 5 órakor megjelent a Iuliu Maniu uti vámnál és megállapította, hogy sokan hamisított tejet hoztak be elárúsításra. A bizottság 600 liter hamisított tejet elkobozott és kiöntött. A

hamisító tej árusok ellen megindítják az eljárást.

Innen a Mihai Viteazul tere mentek, ahol folytatták a tej ellenőrzést. Hasonlóképpen nagy mennyiségű hamisított tejet, romlott tejfelt és turót koboztak el és öntötték a Crisulba.

A vizsgálatot ezután a pékeknél folytatta a bizottság. Berinde György pékségében egy kiló 2. osztályu fehér kenyeret kért az alpolgármester. A kiszolgáló kisasszony lemérte a kenyeret és 9 lei 50 banit kért érte. Nestorescu alpolgármester Wolff komiszárral azonnal jegyzőkönyvet vettett fel és a Berinde pékséget árdrágítás és a rendeletek be nem tartása miatt átadják a bíróságnak.

Ugyanez történt a Kovács

Ioan Ep. Radu utcai pékségében, ahol a 2. osztályu fehér kenyerért 10 lejt kértek. Zieber István pékségében a kenyeret piszkos újságpapírba csomagolták. Ellene is megindították az eljárást.

A bíróság elé állítják Mago József, Szabó Lajos, Szabó Gyula, Karácsony Gyula, Ecse-di József, Brata György, Ungi Gyula és Blau Andor mézárásokat, mert nem függesztették ki üzleteikben a maximális árakat. Ujvárosi Sándor mézárás ellen pedig árdrágítás és a maximális árlista ki nem függesztése miatt indult meg az eljárás.

Paller Józsefné, Berger Márton, Ravasz Miklós, Teleki Sándor és Cosma Károly romlott gyümölcsöt árultak a piacon. A gyümölcsöt elkobozták és a Crisulba dobták, az árusok ellen eljárást indítanak.

Steiner, Sofronie Károly, Zieber István, Naghi Péter, Pavlovici József, özvegy Dancséné, Georgevici Tasca pékségeiből mintát vettek és a mintát beküldték az állami vegyvizsgáló állomásnak, annak a megállapítása végett, hogy a kenyér sütése a polgármesteri hivatal rendelkezéseinek megfelelően történt-e.

Felvétel a II. Carol repülő-iskolába

A tengerészeti és légügyi minisztérium közli, hogy a II. Károly Király repülő iskolában a felvételi vizsgát augusztus 1 helyett, október 12-én tartják meg.

Légügyi vámhivatal

A tengerészeti és légügyi minisztérium közli a kereskedőkkel és az utazókkal, hogy a pénzügyminisztérium a Ba-reasa repülőtéren állandó vámhivatalt állít fel.

Csereznye, amelyet nem bántanak a madarak

Londonból jelentik: Egy angol gyümölcsenyésztőnek több rendbeli keresztezések útján sikerült olyan csereznyét termeszteni, amelyet a madarak nem bántanak. Az új csereznye aranysárga színű és sokkal édesebb, mint a rendes gyümölcs. Az emberek számára rendkívül kellemes az íze, azonban a madarak nem kedvelik.

**Kekítsen csak Minerva kékitővel és pasztával,
Irjon csak Minerva tintával
Használjon csak „Luxor Universal”
fémtisztítót, mert mindent tisztít gyorsan és jól
Kapható mindenütt.**

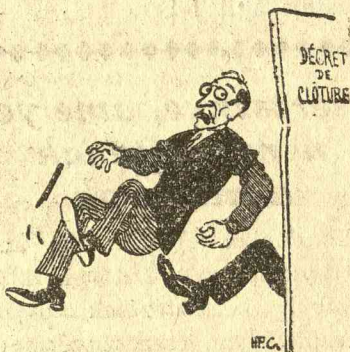
Szabó urak figyelmébe ajánljuk az „E” szabókrétát, mely olcsó és jó, kérjék csak az „E” szabókrétát és meggyőződnek annak jószágáról

Teljes politikai bizalom és szilárdság lett urrá Franciaországban

Daladier helyzete erősebb mint valaha. A világ legnagyobb csatornájával összeköti az Atlanti Óceánt és a Földközi tengert

A királynapok lezajlottak, az „Entente Cordiale” amely 15 évvel ezelőtt, amikor Clemenceau és Lloyd George még egy más haját tépdették, halottnak látszott — rendíthetlenebb szövetségnek bizonyult, mint valaha s így nem csudálható, hogy a legteljesebb nyugalom és bizalom lett urrá Franciaország felett. Még délen és északon is, tehát a sparyol és német határok mentén, feltétlen a biztonság és az egység érzete. Ki hinné el, hogy rövid néhány hónappal sőt héttel ezelőtt még Európa nagyobb felének sajtója és politikus gárdája azt jósolta, hogy Franciaország a gazdasági nehézségeket és nemzetközi zavarokat nem uszhatja meg, rohan a forradalom és az összeomlás felé? — Rend, béke és hidegvérűség mindenütt, az egyszerű paraszti házakban éppen úgy, mint a Faubourg St. Honoré sorsínya nyitó szalonjaiban. A párisi látogatás, amely az agyakba és szívekbe véste a Páris-londoni tárgyalás tudatát s a demokrácia arcvonalaának erejét a maga valóságában mutatta be, egyelőre úgy a határon kívül, mint belül elűzte a rémeket.

Baloldali torzrajz Daladier igérszegéséről

**Közfiszivisező: Kérem a megígért emelést...
Daladier: Nesze!**

A romlás és gyöngülés hosszú évei után jött ez a nagyon is szükséges, szervedélyes lendület. A francia köztársaság helyzete válságosnak látszott már. Külpolitikailag és belpolitikailag egyaránt három-három pontban lehet összefogni Páris — immár a múlt emlékei közé tartozó — drámai állapotát:

Külpolitikailag:

1. A német külpolitika tagadhatatlan eredményei teljesen megingatták a Clemenceau és Poincaré által felépített szövetségi rendszert.
2. A népfront uralomra kerülése után Franciaország és Olaszország kapcsolata meg-

szakadtak s Lengyelország is már-már más táborba lépett. 3. Az abessziriai hadjárat után Páris és Róma, bizonytalan körülmények között, ugyszólván magukra maradtak.

Belpolitikailag:

1. A kormányválságok sora miatt nem volt semmi folytonosság.
2. A nagyipari termelés és

Franciaország megbékélési vágya.

A radikálsocialista Ranquet az Egyház támogatásával jött be a pótválasztáson.

az új munkástörvények ellentéteiből származó szüntelen zavarok sztrájkokkal, üzemmeg-

szállásokkal, az arany kívándorlásával és árfolyamhullámzásokkal.

előtt elmondott szónoklatait, hazaárulónak bélyegeznék.

3. A baloldali és jobboldali agitáció már-már polgárháborúval fenyegető kiéleződése.

Ma, ismétljük, minden elmult. Rend, higgadság és teremtő munka folyik Franciaor-

Egy óriási munkaterv

Novemberben ül össze a parlament, addig Daladier és kabiretje feltétlen biztonságban van. De valószínű, hogy ezután sem éri megrázkódítás. Ha a sajtó itt-ott csipkedik is, lényegében senki sem akar válságot: a jobboldal attól fél, hogy hogy baloldali kormány jön, a baloldal pedig attól, hogy jobbabb fordul az irányzat. Végeredményben a kiegyezés szelleme leng át mindent. Az Uzes-i pótválasztáson a radikálsocialista Ranquet az Egyház támogatásával jött be: ez a választás a megnyugodni és kiegyezni óhajító közakarat jelképe.

Anagy kérdés az, hogy Daladier mit fog tudni tenni? Milyen eredményeket mutathat fel? Egyelőre munkája csak a kezdetnél van. A rendeltörvények, amelyeket valóban sok erőszakkal hozott tető alá, ezután fognak hatni. Pang a ke-

szágban. A kormányzat állandósult, népszerűsége nő, a köztársaság új virágzási korszak kapujánál áll.

Daladier ügyesen taktikázott s ma erősebb, mint valaha. A heti 40 órai munkaidőt 45-re hosszabbította meg, ezzel megnyerte a nagytőkét. Óriási közmunkákat ígért, ezzel lecsilapította a munkásokat. Rendkívüli iramban folyik a fegyverkezés, ezzel végleg maga mögé állította a nagyvezért. Létrehozta az Entente Cordiale ujjaszületését s ezzel elhallgattatott mindenkit.

Flandin ma bukott nagyságnak látszik, aki hallgatni kényyszerül. A sajtó gunyrajzokat közöl róla, ennyi az egész szerepe. Ma oly népszerű a londoni szövetség, oly szilárd a kurzus kívül-belül, hogy ha most ismételné meg két hónappal ez

reskedelem, az ipar és nagy munkanélküliség.

Valószínű, hogy a bizakodó közhangulat hamarosan gazdasági enyhület követi. Óriási közmunkák előtt áll a köztársaság: hétmilliárdos költséggel ujjaépítik Páris nyomornegyedét. De ez a terv eltörpül a másik mellett: Daladier bele akar fogni a világ legnagyobb csatornájának építésébe, mely az Atlanti óceánt összeköti majd a Földközi tengerrel. Ezzel Franciaország tengeri ereje megkettőződik s a munkálatok a számítások szerint a munkanélküliségnek egyszeriben végét jelentenék.

Soha kedvezőbb pszichológiai légkörre nem volt még kormányfőnek: ha Daladier tud és akar, az útja nyitva áll. Franciaországgal együtt egész Európa, amelynek végeredményben itt dől el a sorsa — lesi.

Felrobbantotta önmagát

Dinamittal lett öngyilkos egy fiatal bányamester és a robbanás darabokra tépte

A baiaimarei Aurom bánya egyik tárnájában az éjszakai munkára igyekvő bányászok nagy robbanásra lettek figyelmesek. A robbanás a bánya mélyében történt és Leschian Simon bányamestert darabokra tépte.

A munkások értesítették a bányaigazgatóságot, amely intézkedett, hogy orvos vizsgálja meg a bányamestert és tegyen jelentést az esetről a csendőrségnek. Az orvosnak azonban nem akadt már semmi dolga. Leschian alatt ugyan is három dinamit patron robbant fel és a szörénscsétlen bányamester testét teljesen szétzaggatta. A csendőrség nyomozni kezdett, hogyan történt a robbanás. A bányamester holtteste mellett talált füzet tisztázta a kérdést. A bányamester ugyanis a füzetnek

azon rovatába, amelybe a robbantáshoz felhasznált dinamitpatronok számát kellett bejegyezni, ezt írta:

— Megyek a halálba!

Leschian tehát öngyilkos lett és maga tette a teste alá azt a három dinamitpatron, amely darabokra tépte. A ha-

lott bányamester öt levelet hagyott hátra. Négy levél négy baiaimarei leánynak szült, akiktől a huszonhét éves fiatalember azt kérte, hogy gyertyával a kezükben kísérik ki a temetőbe. Az ötödik levelet a bányaigazgatóságnak írta.

Hatszáz cég behozatali engedélyét megvonták

Bucuresti, augusztus 3. A külkereskedelmi hivatal elhatározta, hogy az árubehozatali kvóták minél igazságosabb elosztása érdekében, az importáló cégeket bizonyos igazoló iratok bemutatására kötelezi. Ezeknek a cégeknek visszamenőleg két évre kell igazolnuk,

mennyi árut hoztak be az országba. Az ebben az ügyben lefolytatott vizsgálat során és a fentemlített igazoló iratok áttanulmányozása után, a külkereskedelmi hivatal több mint hatszáz cégnek semmisítette meg a behozatali hányadát.

Felmentették a felségsértéssel vádolt oradeai tartalékos alezredest

Jogtalan fegyverviselésért 2000 lej bírságra ítélték Luca Constantin alezredest

Cluj augusztus 3. Magasrangú vádlottja volt ma a cluji katonai törvényszéknek. Luca Constantin oradeai tartalékos alezredest ült a vádlottak padján és a magasrangú vádlottra való tekintettel Niculescu Sibuból kiküldött hadbíró ezredest volt a tanács elnöke, aki mellett egy ezredesből és három alezredesből álló tanács foglalt helyet.

Luca Constantin tartalékos alezredest, aki a volt légionárius mozgalom listáján megválasztott szenátor volt, azért jelentették fel, mert amikor ez év február 24-én, a répszavazás napján Oradeán a csendőr-

kaszánya kapuját Ófelsége fényképével díszítették fel, az ezredest állítólag tiszteletlen megjegyzést tett, az ezt követő házkutatás során pedig fegyvereket és propagandairatokat találtak a lakásán.

A perbeszédnek elhangzása után a vádlott az utolsó szó jogával élve elmondotta, hogy annakidején a tisztai harcokban is kitüntette magát és érdemeit a Mihai Viteazul-rend lovagi címével jutalmazták. Majd egyéb katonai érdemeiről hangsúlyozta és kijelentette, hogy a feljelentést, illetve az Ófelségével szembeni tiszteletlenség vádjának ellene való

emelését, csak egyes alantasai bosszujának tartja, akikkel a fegyverem érdekében szigorúan bánt. Ezért a felmentését kéri. A törvényszék ezután tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette ítéletét, amely szerint Luca Constantin tartalékos alezredest felmenti az Ófelsége személyével szembeni tiszteletlenség vádjáról és csupán jogtalan fegyverviselésért bünteti meg kétezer lej pénzbírsággal, egyben kötelezi 200 lej perköltség megfizetésére is. A tiltott politikai propaganda vádjáról is felmentették a tartalékos alezredest, miután az nem nyert beigazolást.

Egy láda ezres bankó, egy „fekete” fegyver...

Egy rosiai paraszt gazda ezresekkel telt ládája mellé becsapott a villám

Szombaton estefelé lenge fellegecskék kezdtek gyülekezni Rosia felett. Hahau Ilie összerterelte tehénkét — szám szerint negyvenhárom darabot — és hazafelé tartott. Hazasem ért azonban, amikor éles csattanás rázta meg a levegőt és pillanatok alatt lángra lobbant az öreg gazda háza. A ház padlásán két vagon tengeri és egy vagon buza volt. Ez rövid félóra alatt hamuvá vált.

Amikor a házhoz ért az öreg gazda, rövid gondolkodás után berohant a házba, az akkor már összeszaladt emberek nem kis csodálkozására. Semmi baja sem történt, mert néhány pillanat múlva egy jókora ládával a kezében kirohant az égő házból.

A gazda ezután elővett egy pipát, rágyújtott, aztán odaszólt, a körülbelül százfőnyi, segítségére siető embereknek:

— Mehettek haza. Nincsen semmi szükség rátok, leég az emlékeitek is.

S míg a ház recsegve égett a hegycsucsán és lobogva intett lángszálójával bucsut az immár sötét völgynek, őt csendőr érkezett oda. Keményen szóltak rá az öregre:

— Most meglegjünk a puskát öreg, amit olyan jól elrejtél a dugni előlünk.

Es mintha a végzet sulyos keze nyult volna az öreg paraszt nyaka után, az ő felelete helyett a fegyver szólt meg: puff! itt vagyok. A megtörtött fegyver a meleg következtében nagy durranással elsült. Egy szemfüles cserdőr rögtön ki is piszkálta egy hosszú ruddal a füstölő szerszámmot.

Az öreg Hehau még fel sem ocsudott első ámulatából, amikor már készen is volt a je-

zőkönyv és közölték vele, hogy le van tartóztatva.

Hanem erről az öreg éppen hallani sem akart. Inkább meghalok — mondta — mint hogy innen elmenjek. Nem hagyom itt a ládámat, vinni meg nem bírom.

— Pedig azok itt maradnak, öreg, gyerünk, egy kettő!

De az öreg nem tárgyalt, a földre feküdt és görcsösen bele kapaszkodott ládába.

A vége az lett, hogy a ládát feltörték, mert el sem tud-

ták képzelni, mit őriz oly féltve bennük az öreg paraszt.

Tényleg volt mit féltetni.

A nagyobbik láda tömve volt élére rakott ropogós ezresekkel. Az ezresekkel megpakolt láda közel egy méter hosszú és vagy 30 cm. széles és magas. A másik valamivel kisebb. Mindenesetre szép kis summa húzódott meg a ládában, mit a falusiak szerint éppen ezért „talált el az istennyila.”

Ófelsége II. Károly király köszönete a bihori hadirokkantoknak

Ismeretes, hogy Mária anyakirályné elhunytával, az oradeai hadirokkant-szövetség gyászulást tartott Fărcu Nichita elnökletével és ez alkalommal Fărcu Nichita szép beszéd-

ben emlékezett meg arról a mély gyászról, amely az egész országot érte a „sebesültek anyjának” a Nagy Királyné elhunytával. Ugyancsak a nagy nemzeti gyász alkalmából a

hadirokkantok nevében az elnök mély hódolattal, melegségtel hangu részvétáviratot intézett Károly Királyhoz. Most érkezett meg erre a kondoleálásra a válasz-távirat Ófelsége Károly Királytól Fărcu Nichita ur címére. A részvétáviratnak magyarra fordított szövege a következő: București, Palatul Regal 508.8 29 19/30. Fărcu Nichita a sérültek és rokkantak elnöke secția Oradea. Köszönöm a kifejezett részvétnyilvántást. Carol R. — Hasonló tartalmu táviratot kapott Schuster Lajos, oradeai német kereskedelmi ügyvivő is.

Ófelsége köszönete a hadviselt cserkészeknek

A hadviselt cserkészek kondoleáló táviratára Ófelsége Károly Király a következő táviratot intézte a hadviselt cserkészekhez:

A hadviselt cserkészekre! Köszönöm a vigasztaló szavakat, Carol.

Görögre fordítják Petőfi összes költeményeit

Athénből jelentik: Az „Elef-teron Vima” című athéni napilap cikkben számol be arról, hogy a magyar—görög barátkozásnak egy újabb szép és diszes állomása van: Bacsilláné Strifler Erzsébet zeneköltészetében Horváth Endre görögre fordította Petőfi Sándor néhány költeményét és a szerzeménynek Görögországban hatalmas sikere van. Egy négy megzenésített költeményből álló füzetke ma már sokezer példányban forg a görögök kezén.

Balkán példát mutat

1938 július 31-én tartották meg a Saloniki-i konferenciát, amelynek eredménye képen megkötötték az egyezményt Bulgária és a Balkán Szövetség államai között. Ennek az egyezménynek óriási jelentősége van.

1914, a világháború előtt a Balkán Európa háborús tűzfészke volt. A balkáni helyzet az állandó egyenetlenség, békétlenség és az európai felelem tárgya volt.

Ma a Balkán Európa béke modellje lett. A helyi surlódásokat barátságos uton intézték el. A saloniki egyezmény meg nem támadási szerződésnek tekinthető a balkán államok között.

Akkor, amikor a nyugati Európa puszkaporos hordó, a saloniki egyezmény őszinte lelkierejéről és civilizált szellemről tesz tanúságot.

Petrescu Corneliu külügyminiszter nyilatkozatában ismertette az egyezmény történelmi fontosságát, amelyért az őt — balkán szövetséget képező — állam feje folytatott speciális tárgyalásokat.

A saloniki egyezmény élénk példája Ófelsége Károly király őszinte és határozottan követett béke politikájának.

VIZUMOKAT

leggyorsabban intéz lapunk kiadóhivatala:

Magyar vizum	575 Lei
Magyar vizum átutazásra	280 Lei
Cseh vizum	110 Lei
Német vizum	900 Lei
Svájci vizum	610 Lei
Lengyel vizum	830 Lei
Francia vizum	520 Lei

Este 7 óráig beadott vizumozást másnap este 6 óráig pontosan teljesítünk

Hamis nyomon

— Regény — 17

Margaret füléhez nyomta a kezét és visszafojtotta a lélegzetét — mintha hallaná a puffanást, amellyel Ledway teste a harminc méteres mélység fenekére zuhan!...

V. FEJEZET.

Még mindig fülén tartotta a kezét, mikor a férje belépett. Szólni akart, de egyetlen szót sem birt kiejteni. Még akkor is, mikor az ura elhuzta kezét a fülétől és leértélt a széke mellé, csak mélyen tudott lélegzeni, ami azonban fojtogató érzéssel járt és nem hozott enyhülést.

— Margaret, az Istenért, mondd meg, mi baj van? Próbálj beszélni! Beteg vagy? Hol van March? — Aztár, amikor Margaret csak a fejét rázta. — Nem jött el?

— Nem. Nem ő volt itt... hanem...

— Valaki itt volt és megijesztett? — kérdezte Hallett. — Rettenetesen föl vagy indulva! Drágaságom, mondd el, mi történt?

A görcs lassanként kiállt Margaret torkából. Rettenetes erőfeszítéssel néhány összefüggéstelen mondatot mondott:

— Henry Ledway... Nem halt meg... a vasúti szerencsétlenségénél. És Selkirknek igaza van. Idejött...

— És megijesztett?... Selkirk megijesztett?

— Nem. Nem Selkirk!... Henry Ledway volt itt!... Meg akart zsarolni. Joan, nem érted?... Joan... Ledway azt hitte, pénzt adok neki, hogy hallgasson.

— De drágám, azt akarod, hogy elhagyjam, hogy...

— Hallotta, mikor feljöttél a lépcsőn és el akart menni. Ismerie a titkos ajtót... keresztül lépett rajta... pedig a lépcsőt lebontották... Nem volt időm, hogy figyelmeztessék. Keresztül lépett a titkos ajtón. Félttem, hogy meghalok, amikor a mélységbe zuhan...

— Mit beszélsz, Margaret?

— Henry Ledway — ismételte az asszony. A szája megrev volt, a hangja idegenszerű.

— Menj le George... ott lesz a teste. Hivatni kell a rendőrséget és orvost. Nem maradhatott életben az esés után. Ugy-e, nem? Nem mertem utána nézni...

Hallett ezredes három lépéssel ott volt a titkos ajtónál. Margaret nézte, ahogy az ura kinyitja és letekint rajta.

— Harminc méternyi. Közel-ségben nincs itt állvány — mondta mintegy magának az ezredes. Aztán, ijedten nézett a feleségére, becsukta a titkos ajtót és kirohant a szobából. (Folytatjuk)

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CEGNÉL ORADEA

APRÓHÍRDETESEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknel 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

ÁLLÁS

Lapárosokat és bevezetett helyekre lapkihordókat úgy helyben, mint vidéken, jó jövedelemmel felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Fiatalt, perfekt főzni tudó mindenest felvesszük, jó bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban. 3017

Állami Munkaközvetítő Hivatal. Oradea Str. Cele Trei Crisuri No. 5. Állást kaphat: 1 diplomás magyar nevelő, 1 irodaszolga hadiárva vagy hadirokkant, 1 kereskedő segéd textil szakmából. 2 lakatos, 1 vasesztergályos 2 soffőr román. Állást keres: 1 diplomás kertész, 1 soffőr mechanikus és vasesztergályos, 1 német nevelő, 2 ápolórő, 2 kiszolgáló kisasszony üzletbe, 1 soffőr teher vagy luxus autóhoz.

Tanulót, jó házból valót felvessz Lefkovits cipész, Str. Episcopul Ciorogariu 20. 3176

Varrólányokat konfekcióban jártasakat és egy kifutót felvesszük Str. Saguna 5. emelet. 3177.

VÉTEL-ELADÁS

Használt nőruhák és 36-os róciapók nagyon jó állapotban, olcsón eladók Róna fényképész Str. Alexandri 4. 3038

Eladó magánház havi 600 lei jövedelemmel, Str. Moldova 108. 3126

A nagyállomástól alig öt percnire, a volt városi szőlőtelep mellett, házépítésre alkalmas parcellák, köztük több sarokhely is eladó. Értekezni a tulajdonosnál délelőtt 9-ig, délután 2—4 óra között Str. Franca 12. 2420

Kertház nagypiachoz és vilamos megállóhoz 5 percre 24 ezer lei évi jövedelemmel, eladó. Értekezni a „Mosie” ügynökségnél, Str. Miron Pompiliu No. 2.

SPORT

Változtatások várhatók a B. Divízióban

A Comit Federal szombati ülésén beosztották a B. Divízióban résztvevő csapatot is. Ugyanakkor elrendelték, hogy a B. divízióba beosztottak aug. 10-ig kötelesek bejelenteni, hogy résztvesznek-e a B. csoport küzdelmeiben, vagy sem. A B. Divízióval kapcsolatosan

most hírek terjedtek el, hogy a Szövetség változtatásokat készülő eszközölni. Nem közölték még a B. divízió programját sem, mert összesen több B. válogatott mérkőzés lesz és ebben a csapatban valószínűleg helyet kap, több B. divízióbéli játékos is.

Két évig marad fenn a jelenlegi divíziós beosztás

A Divízió új beosztásával kapcsolatosan Tilea Viorel elnök kijelentette, hogy ez a beosztás két évig marad érvényben. Emlékeztet, hogy a tavalyi beosztást is két évre tervezték, azonban egy év mul-

va megváltoztatták. Lehet azonban, hogy egyes egyesületeknek ez a beosztás kedvező, akkor természetesen konzervensek maradnak és nem változtatják meg.

Korányi átadó listán

A Birdea eset szenvedő hőse Korányi, akinek a magyar Szövetség felfüggesztette a játékjogát. Korányi Franciaországba készült és most beváltja ezt

a szándékát. A Ferencváros a maga részéről átadó listára tette Korányit és a magyar szövetség hozzájárul a válogatott fedezet kiadásához.

Hitrec, Genta, Sindelar Stoiber, és Platzer Romániában

A Szövetség szombati határozata megnyitotta a határt, az idegen játékosok előtt. A külföldi játékosok már is érdek-

lődnének a román egyesületek iránt és többen már meg is érkeztek az országba. Különösen az osztrák játékosok ké-

szülnek Romániába, de olasz és jugoszláv játékos is akad a jelentkező játékosokon kívül. Így a híres jugoszláv csatár Hitrec, az olasz Genova jó képességű hátvédje Genta is itt akar letelepedni. Az osztrákok közül Sestan és Jerusalemen kívül, akik már itt is vannak, Platzer, Sindelar és Stoiber akar itt elhelyezkedni.

A Szövetség állítja össze a Jugoszlávia elleni válogatottat

Ismeretes, a Comit Federal határozata, amely szerint a válogatott csapatot Luchide referens jelentése alapján a Szövetség szűkebb tanácsa állítja össze. A szövetség ilyen irányu munkájára már a közel jövőben sor kerül. Szeptember 6-án ugyanis Belgrádban román-jugoszláv mérkőzés lesz. Erre a mérkőzésre a Szövetség állítja össze a csapatot. A Szövetség ebből a célból augusztus 28, vagy 29-én gyűlést tart.

Kitüntetést kapott egy macska

Tom Hobling, Buffalo város főpolgármestere, hivatalos ünnepek keretében „nyújtotta át” az amerikai emberbarát szövetségi vitézség érmét egy macskának, amely saját élete veszélyeztetésével mentette ki kölykeit egy égő épületből. Az ünnepséget követő lakomán a kitüntetett külön adag tejfölt kapott diszes csészeben.

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCURESTI. 7.30: Pitmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Aktuális hírek. 19.17 Kamarazene lemezekről. 19.45 Zongorahangverseny. 20.15 Felolvasás. 20.30 Hangverseny közvetítés egy étteremből. 21.25 Puccini: Manon Lescaut, opera lemezzel. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszórálat. 13.05 Érekszámok. 13.30 Hírek. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. Árolyamhírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Magyar nóták zongorán. 18.30 „Nyári zivatarok”. Előadás. 19 Az Országos Postászenekar műsora. 20.20 Sport közlemények. 20.30 Hegedűszámkok. 21 „Monti ezredes”. Regényes hangjáték. 23 Hírek, időjárásjelentés. 24 Hírek angol és francia nyelven.